

UNDERSÖKNING AV BORRHÅLSTEMPERATUR

Minimal nedkylning av berget i tättbebyggt villakvarter

VET-Gruppen har låtit Göran Hellström, docent i matematisk fysik vid Lunds tekniska högskola, göra en simulering av borrhålstemperaturen efter 10 respektive 25 år i ett tättbebyggt villakvarter i Stockholm.

Tomterna har en yta på ca 450 m². Två simuleringar har utförts dels med värmepump på varannan tomt, dels med en på varje tomt.

ALLMÄNT

Vid värmeuttag från en bergvärmebrunn kyls marken omkring borrhålet ned. Utsträckningen av det nedkylda området ökar med tiden. Den största nedkylningen sker under de första 3-4 åren varefter den årliga nedkylningen minskar.

Om flera bergvärmebrunnar finns nära varandra kommer nedkylningen av borrhålen att påverka varandra vilket innebär att temperatursänk-

ningen kommer att öka något snabbare än om borrhålet vore ostört.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Kvarteret består av 16 fastigheter. Det totala värmebehovet är satt till 22.000 kWh/år inklusive tappvarmvatten för varje hus. Värmepumpens årsvärmefaktor har antagits till 3,3.

Inkommande köldbärare vintertid har satts till -1 °C och borrhålsdjup 92 meter. Dimensionerande värmeuttag per meter antas vara 37 W/meter (homogent berg). Som referens har använts en ostörd enskild bergvärmebrunn.

BERÄKNINGSEXEMPEL OCH RESULTAT

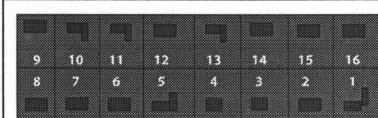
Fall A. Hälften av fastigheterna har bergvärme.

Fall B. Alla fastigheter har bergvärme.

Beräkningarna visar att i fall A sjunker temperaturen i borrhålen marginellt under 25-års perioden. Avkylningen

i borrhålet är minst i kvarterets ytterhörn och som väntat störst mitt i området. Avstånd mellan borrhålen är ca 37 meter.

- Efter 10 år mellan 0,3-0,5 °C
- Efter 25 år mellan 0,6-1,1 °C

Fall A: Varannan villa har värmepump. Cirka 37 meter mellan brunnarna.

Vid 5 kW VP Effekt	10år	25år
Hus 3, 5, 11, 13	-0,5°C	-1,1°C
Hus 7, 15	-0,4°C	-0,9°C
Hus 1, 9	-0,3°C	-0,6°C

För att kompensera en temperatursänkning på ca 1,1 °C behöver borrhålets djup vara ca 6 meter djupare än vad en ostörd enskild brunn dimensioneras för.

Motsvarande värden för Fall B, där alla husen försetts med värmepump visar en större temperatursänkning och som i fall A störst mitt i området.

9	10	11	12	13	14	15	16
8	7	6	5	4	3	2	1

Fall B: Varje villa har värmepump. Cirka 18 meter mellan brunnarna.

Vid 5 kW VP Effekt	10år	25år
Hus 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14	-1,8°C	-3,2°C
Hus 2, 7, 10, 15	-1,6°C	-2,6°C
Hus 1, 16, 9, 8	-1,0°C	-1,8°C

- Efter 10 år mellan 1,0-1,8 °C
- Efter 25 år mellan 1,8-3,2 °C

För att kompensera en temperatursänkning på ca 3,2 °C, behöver borrhålets djup vara ca 10-15 meter djupare än vad en ostörd enskild brunn är dimensionerad för. Avstånd mellan borrhålen är ca 18 meter.

SAMMANFATTNING

I ett tättbebyggt villakvarter med 8 villor i två rader (16 hus) som alla har värmepump (fall B), kommer avkylningen efter 10 år att variera mellan 1,0-1,8°C beroende på var husen är belägna i kvarteret, och efter 25 år har avkylningen planat ut och varierar då mellan 1,8-3,2 °C.

Energibesparningen efter 25 år blir i sämsta fallet ca 600 kWh mindre per år än för en ostörd enskild energibrunn. För att kompensera denna energiförlust, räcker det att man borrar 10-15 meter djupare.

Om vartannat hus i kvarteret installerar värmepump blir nedkylningen från angränsande energibrunnar försumbar.

Beräkningarna visar att någon fortsatt varaktigt nedkylning av berget inte sker ens i mycket täta villaområden. Temperatursänkningen i borrhålet planar ut och är efter en 25 års period försumbar.

Beräkningsexemplet visar värmeuttag från berg i ett extremt tättbebyggt villaområde med maximalt antal värmepumpar inom området. Även i detta fall blir värmeutbytet från energibrunnen mycket bra.

I normalfallet är det glesare mellan borrhålen. Påverkan från andra borrhål är då försumbar.

Diskussioner om att borrhålen ska ligga upp till 50 meter från varandra saknar verkningssanknytning.